

Svar på skriftligt spörsmål SSS 271/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om åtgärder för att skydda flodpärlmusslor

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 271/2025 rd undertecknat av riksdagsledamöterna Tiina Elo /gröna m.fl.:

Vad har regeringen gjort för att förebygga skador som liknar i tragedin vid Hukkajoki, ämnar regeringen föreskriva förpliktande minimibegränsningar för bredden av skyddszoner mellan vattendrag och avverkningsområden, vilka åtgärder har regeringen vidtagit för att förebygga miljöbrott och effektivisera deras övervakning och ämnar regeringen ändra lagstiftningen så att tillämpningsområdet för skyddade, hotade vattenbiotoper utvidgas för att omfatta de biotoper som anges i skyddsmålen för vattennaturens mångfald?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets kanslichefer sammankallade hösten 2024 ett sk. rundabordsamtal till följd av händelserna vid Hukkajoki i Suomussalmi. I samtalet deltog förutom de ovannämnda ministerierna Finlands skogscentral, NTM-centralerna i Birkaland och Kajanaland, Skogsindustrin rf, Finlands Sågindustri rf, Koneyrittäjät ry, MTK ry, representanter för de största skogsföretagen samt Finlands naturskyddsförbund. Under samtalet skapades en gemensam lägesbild av de åtgärder som behöver vidtas inom skogsbruket för att förbättra skyddet av flodpärlmusslan. Som utvecklingsobjekt identifierades bland annat utveckling och förtydligande av de anvisningar som bygger på vetenskap och som behövs vid samordningen av skyddet och skogsbruket, säkerställande av tillgången till förekomsternas lägesuppgifter och smidigt informationsutbyte för alla berörda parter samt vidareutveckling av tillsynen över naturvårdslagen (9/2023). På uppdrag av jord- och skogsbruksministeriets och miljöministeriets kanslichefer tillsattes en arbetsgrupp vars mål var att identifiera flaskhalsar som gäller brister i tillgången, aktualiteten, exaktheten och användbarheten i fråga om lägesuppgifterna samt flaskhalsar som gäller informationsutbytet. Genom att avlägsna flaskhalsarna kan beaktandet och skyddet av flodpärlmusslan inom skogsbruket effektiviseras vidare.

Det mest centrala förslaget för arbetsgruppen, som var enhällig i sina slutsatser, gäller tillgång till information om hotade arter. I praktiken föreslog arbetsgruppen att Artdatacentret uppdaterar bedömningen om huruvida det är motiverat att förlänga sekretesstiden för flodpärlmusslans lägesuppgifter. Motsvarande artspecifik granskning görs även för andra känsliga arter. Arbetet pågår för närvarande. I arbetet deltar en stor grupp forskare och sakkunniga från universitet och forskningsinstitut.

Arbetsgruppen föreslog också att NTM-centralerna, Forststyrelsens Naturtjänster och Artdatacentret kommer överens om uppdateringen av materialet om anmälningssområden. Arbetsgruppen föreslog dessutom att materialet om anmälningssområden är tillgängligt för skogsbruksaktörer via Artdatacentret. När den anmälan om användning av skog som kommer in till Skogscentralen överlappar ett anmälningssområde i Skogscentralens system, skickar systemet automatiskt anmälningar som gäller saken till den behöriga NTM-centralen i området, den berörda markägaren och den som lämnat in anmälan samt

innehavaren av avverkningsrätt om den är känd. Anmälningssområdet är inte en skydds begränsning eller begränsning som styr skogsbruk, och anmälningssområdet får inte användas till exempel vid fastställande av bredden av en skyddszon som ska lämnas vid flytande vatten. Anmälningssområdet beskriver ett område där skogsbruk som anmäls genom anmälan om användning av skog i de flesta fallen kan påverka förekomstens situationen negativt, och det är motiverat att bedöma genomförandet av åtgärden även ur naturvårdslagens perspektiv. Bedömningen av om den anmälda åtgärden följer naturvårdslagen görs av den behöriga NTM-centralen som vid behov ger anvisningar till de berörda parterna.

För närvarande finns inget nytt lagstiftningsprojekt med vilket tillämpningsområdet för hotade vattenbiotoper skulle utvidgas. Det viktigaste är att påverka att lagstiftningen tolkas korrekt, anvisningarna följs och det inte uppstår problem vid informationsutbytet.

Helsingfors 3.10.2025

Miljö- och klimatminister Sari Multala